

Junqueras ha de sortir de la presó després de la sentència del TJUE?

Diversos experts consultats per NacióDigital apunten que el Suprem està "obligat" a complir el veredict de la justícia europea

Una samarreta de Junqueras a Lledoners | Adrià Costa

Oriol Junqueras tenia immunitat quan va ser proclamat oficialment eurodiputat i el Tribunal Suprem hauria d'haver aixecat la presó provisional per permetre-li assistir a l'Eurocambra. Aquesta és la sentència que ha fet pública el Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE), que afegeix que Marchena, si no volia alliberar Junqueras, havia de demanar el corresponent suplicatori al Parlament Europeu, que al seu torn havia de decidir -en un procediment que es podia allargar entre sis i vuit mesos- si revocava la seva immunitat. Marchena no ho va fer i, malgrat elevar qüestions prejudicials al TJUE, va dictar sentència sense esperar la resposta.

La decisió del TJUE suposa un dur revés per a la justícia espanyola i planteja algunes qüestions de cara al futur:

1. Què ha de fer ara el Suprem?

Segons els experts consultats per **NacióDigital**, el Tribunal Suprem està obligat a complir la sentència del TJUE, cosa que implica l'alliberament d'Oriol Junqueras i retrotreure les actuacions fins al moment que va ser elegit eurodiputat. A partir d'aquell moment, el Suprem no podia jutjar ni dictar sentència sobre el líder d'ERC i havia de demanar un suplicatori, tal com ha dit avui la justícia europea. Mercè Barceló, catedràtica de Dret Constitucional, sosté que el Suprem va dictar una sentència amb frau de llei i l'ha d'anul·lar per permetre que Junqueras prengui possessió del

càrrec de diputat i, després, demanar el suplicatori. Un suplicatori, d'altra banda, que Barceló creu que l'Eurocambra concediria atesa la composició actual.

El Suprem analitzarà la sentència del TJUE i ha demanat a les parts que presentin al·legacions

En cas que no es pogués anul·lar només una part de la sentència -la que fa referència a Junqueras- fonts de les defenses dels presos polítics sostenen que caldria anul·lar-la tota. Situats en aquest escenari, els presos deixarien d'estar condemnats i tornarien a estar en presó preventiva i, per tant, aquells que porten més de dos anys tancats, com que no s'han fet les pròrrogues pertinents, haurien de sortir en llibertat immediatament.

Per ara, l'alt tribunal ha dit que analitzarà la sentència de Luxemburg i ha donat cinc dies a les parts per presentar les seves al·legacions. La Fiscalia ja ha demanat que no es faci cas del TJUE i la defensa de Junqueras vol que s'anul·li la sentència i s'alliberi el líder d'ERC. Segons Barceló, el Suprem podria dir que no li afecta el posicionament de la justícia europea perquè ja ha dictat sentència, però això suposaria cometre frau de llei.

2. Marchena ha de complir la sentència del TJUE?

Tots els experts consultats insisteixen que la sentència del TJUE és vinculant i el Tribunal Suprem l'ha de complir. Esther Zapater, professora de Dret Internacional Públic, recorda que des que Manuel Marchena va elevar les qüestions prejudicials a la justícia europea, el tribunal es va comprometre a fer cas de la resposta. I si no ho fa? "Això podria generar una responsabilitat de l'Estat davant del TJUE i es podria presentar un recurs d'incompliment, perquè hi hauria un òrgan judicial, en aquest cas el Suprem, que rep una sentència de Luxemburg i no en fa cas", sosté Zapater.

Si les parts consideren que el Suprem no aplica bé la sentència, poden demanar una nova qüestió prejudicial perquè l'alt tribunal preguntí al TJUE si ha aplicat bé el seu veredict. Si el Suprem s'hi nega, es pot plantejar el mateix al Tribunal Constitucional per la via del recurs d'empara i, en última instància, s'arribaria al Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH). Paral·lelament, incomplir una sentència de Luxemburg provocaria un allau de queixes i perjudicaria la imatge d'Espanya en l'àmbit internacional.

3. Junqueras pot sortir de la presó?

Els experts consultats per aquest diari sostenen que Junqueras hauria de poder sortir de la presó després del posicionament de Luxemburg. Concretament, hauria de ser posat en llibertat per anar al Parlament Europeu a recollir l'acta d'eurodiputat i el Suprem podria presentar un suplicatori perquè se li aixequés la immunitat. El dubte està en si aquest alliberament ha de ser immediat o pot trigar un temps. Quim Bages, advocat i professor de Dret Penal, apunta que abans s'han de resoldre tot un seguit de qüestions prèvies. Arribat el cas, el suplicatori obriria un procediment a l'Eurocambra que podria durar entre sis i vuit mesos. Seria, segons fonts jurídiques, "un judici del judici".

Diversos experts consultats apunten que "no s'entén" que el Suprem dictés sentència i no esperés a la

decisió del TJUE

D'altra banda, Zapater apunta que Junqueras pot demanar una restitució pels danys causats. Assumint que se li han vulnerat diversos drets com ara el de participació política i tutela judicial efectiva, s'estan donant els requisits perquè el líder d'ERC pugui demanar una restitució dels seus drets a l'Estat. Cada dia que passa mentre el Suprem pensa què fa hi ha més motius per demanar aquesta restitució", admet la professora, que reconeix que això seria un procés "llarg i complicat".

4. El TJUE anul·la el judici del Suprem?

No. El TJUE s'ha pronunciat sobre una qüestió concreta que va fer el Tribunal Suprem: l'abast de la immunitat d'un eurodiputat. El litigi penal no està en qüestió perquè la sentència de Luxemburg respon a la pregunta sobre la immunitat a partir d'una interpretació del dret europeu. De fet, no té competència per anul·lar una sentència d'un tribunal nacional. El problema és que el Suprem no ha aplicat bé el mecanisme de les preguntes prejudicials. "Quan fa la pregunta, la sala ha d'esperar a tenir resposta i el Suprem no ha esperat", constaten diversos experts consultats.

La situació ara, doncs, és "paradoxal", perquè el TJUE ha resolt una qüestió prejudicial -és a dir, abans del judici- però ho ha fet després de la sentència, perquè no va deixar en suspens el procediment mentre Luxemburg decidia. "No s'entén que el Suprem preguntés al TJUE i després dictés sentència sense esperar resposta", sosté Bages.

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=SuDOiWarm0s>

5. Quin impacte té sobre Puigdemont i Comín?

El veredict del TJUE ha estat rebut amb entusiasme pels diputats de JxCat, que consideren que la decisió tindrà un impacte clar en els casos de Puigdemont i Comín, que esperen que el tribunal resolgui els seus recursos també sobre la immunitat. Gonzalo Boye, advocat de Puigdemont, i Josep Costa, diputat de JxCat, han dissenyat una complexa estratègia judicial d'abast internacional per aconseguir la immunitat de l'expresident i Comín i avui, després de la decisió del TJUE sobre Junqueras, Boye ha estat clar: "Hem guanyat". El Parlament Europeu ja estudia la sentència per veure l'impacte que té sobre els tres eurodiputats catalans.

Boye, després de la decisió del TJUE: "Hem guanyat"

Segons el lletrat, el jutge Pablo Llarena hauria de retirar l'euroordre per tercera vegada, perquè si Puigdemont i Comín tenen immunitat no es pot tramitar sense el previ suplicatori, i el Parlament Europeu ha d'adoptar "les mesures adequades" per permetre'ls recollir les acreditacions. Boye també ha dit que la immunitat de l'expresident i l'exconseller inclou l'estat d'origen i el territori de la Unió Europea. "Puigdemont i Comín podrien anar a viure a la Catalunya Nord sense cap problema", ha dit l'advocat

La sentència del TJUE sobre Junqueras by edicio naciodigital on Scribd